

Комітет Верховної Ради України з
питань економічного розвитку

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 11520

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520), поданий Кабінетом Міністрів України.

Проект Закону, відповідно до пояснювальної записки, розроблено з метою забезпечення проведення ефективних публічних закупівель в прозорий та конкурентний спосіб, у тому числі для забезпечення потреб відновлення України внаслідок повномасштабної війни, а також з метою виконання міжнародно-правових зобов'язань України в сфері публічних закупівель.

У проекті Закону виявлено окремі положення, що містять корупціогенні фактори.

По-перше, проект Закону не встановлює запобіжників від штучного завищення ціни закупівлі.

Так, пропонується, що під час оцінки тендерних пропозицій замовник може використовувати такий критерій оцінки, як «ціна разом з іншими критеріями оцінки, які повинні бути пов'язані із предметом закупівлі» (пункт 3 частини третьої статті 32 проекту Закону). У цьому випадку для оцінки тендерних пропозицій використовується «приведена ціна» — показник, що узагальнює питому вагу (важливість) ціни та інших нецінових критеріїв.

Однак, проект Закону не містить вимоги щодо мінімальної питомої ваги (важливості) ціни товару, роботи, послуги, на відміну від положень чинного Закону України «Про публічні закупівлі» (мінімальна питома вага ціни має бути не менше 70 відсотків), що дозволить нівелювати ціну товару та створити штучні переваги у вигляді нецінових критеріїв для окремих учасників закупівлі.

По-друге, проект Закону встановлює короткий строк для подання тендерних пропозицій, що створює перешкоди для потенційних учасників закупівель та обмежує конкуренцію.

Так, положення проекту Закону встановлюють, що строк для подання тендерних пропозицій не може бути менше, ніж сім днів з дня оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів в електронній системі закупівель (пункт 1 частини першої статті 13 та частина друга статті 37 проекту Закону). Однак такий короткий строк обмежує кількість потенційних учасників та конкуренцію між ними, а також створює можливості для зловживань замовниками. Зазначене підтверджується дослідженнями проведеними ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна», які свідчать, що на закупівлі з довшим терміном подання пропозицій у середньому приходиться більше учасників: для 7-10 днів – 1,39 учасника; для 16-20 днів – 1,78 учасника; для 26-40 днів – 1,86 учасника.

По-третє, проект Закону створює передумови для зловживання позаконкурсною процедурою закупівель товарів, робіт та послуг у підприємств осіб з інвалідністю.

Положеннями статті 18 проекту Закону пропонується, що Кабінет Міністрів України може визначати замовників, які зобов'язані здійснювати закупівлю певних товарів, робіт, послуг шляхом укладення зарезервованих контрактів із підприємствами осіб з інвалідністю, одержання та скасування статусу яких також затверджується Кабінетом Міністрів України. Крім того, передбачається, що укладення зарезервованих контрактів із підприємствами осіб з інвалідністю для закупівлі товарів, послуг вартістю до 400 тисяч гривень, або робіт - до 1,5 мільйона гривень здійснюється без використання електронної системи закупівель. Крім того, підприємства осіб з інвалідністю для виконання зарезервованого контракту можуть залучати інших суб'єктів господарювання (субпідрядників) в обсязі до 50 відсотків від вартості такого контракту.

Відтак, Кабінет Міністрів України може створити умови для закупівлі у позаконкурентний спосіб товарів, послуг або робіт у суб'єктів господарювання, які є субпідрядниками підприємств осіб з інвалідністю.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 03 вересня 2024 року (протокол № 169) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520) **в частині зазначених норм не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

